

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง ทหหรือเกี่ยวกับการมีผลบังคับใช้คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๖.๔๒/๕๒๐ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน และคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. และให้อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ตร. จังหวัด และให้อำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตาม มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี” ซึ่งต่อมาพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า “บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน และมีให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน” จึงเกิดปัญหาว่าการยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ และการมีให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนจะมีผลบังคับใช้กับข้าราชการตำรวจหรือไม่

สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ความเห็นฝ่ายที่ ๑ เห็นว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้บัญญัติว่า “วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ” และโดยที่มาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติว่า “ใน

ระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ...” ดังนั้น เมื่อมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้ยกเลิกพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ และบัญญัติมิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับกับข้าราชการตำรวจเช่นเดียวกับข้าราชการพลเรือน เนื่องจากการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจได้นำบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ความเห็นฝ่ายที่ ๒ เห็นว่า แม้มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ จะบัญญัติมิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน แต่โดยที่ข้าราชการตำรวจมิใช่ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น คำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินดังกล่าวจึงยังคงมีผลบังคับใช้แก่ข้าราชการตำรวจ จนกว่าจะมีการยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นว่า แม้ข้าราชการตำรวจมิใช่ข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากข้าราชการตำรวจมิใช่บุคคลซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือน ในกระทรวง ทบวง กรมฝ่ายพลเรือน แต่โดยที่บทบัญญัติมาตรา ๔๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ กำหนดให้วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ และมาตรา ๖๑^๒ แห่งพระราชบัญญัติ

^๑ มาตรา ๔๕ วินัยและการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ

^๒ มาตรา ๖๑ ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน และคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. และให้อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ตร. จังหวัด และให้อำนาจหน้าที่ของผู้อำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนาจตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ กำหนดว่า ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจโดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ดังนั้นบทบัญญัติในหมวดว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการพลเรือนย่อมนำมาใช้กับข้าราชการตำรวจเช่นเดียวกัน และถือได้ว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ

สำหรับคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ เรื่อง การปฏิบัติตนของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่กำหนดข้อห้ามการปฏิบัติตนของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร และข้อพึงปฏิบัติของข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร นั้น เมื่อพิจารณาในเนื้อหาของคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินที่ ๓๘/๒๕๑๙ ดังกล่าวแล้ว สารสำคัญของคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฯ ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้อย่างครอบคลุมในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมทั้งได้กำหนดมาตรฐานโทษให้สอดคล้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยนัยดังกล่าว ทั้ง ข้าราชการพลเรือนและข้าราชการตำรวจต่างถือปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัยที่แก้ไขปรับปรุงโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น เมื่อมาตรา ๓ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดมิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน จึงเป็นการยกเว้นไม่นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฯ มาใช้กับข้าราชการทุกประเภทที่นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในส่วนที่ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ไปใช้โดยอนุโลมด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) จึงมีความเห็นว่าการที่ มาตรา ๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติมิให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฯ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน ย่อมหมายความว่ารวมถึงมิให้นำคำสั่งดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจด้วยโดยอนุโลม

อนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในการปฏิบัติตนระหว่างข้าราชการฝ่ายพลเรือน ตำรวจ ทหาร ควรที่จะได้มีการพิจารณายกเลิกคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินดังกล่าวต่อไป

^๓ มาตรา ๓ ๑๗

๑๗

บรรดากฎหมาย กฎ ข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน และมีให้นำคำสั่งหัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ที่ ๓๘/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ มาใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือน

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔